

Petra Zajíčková: Pohřební ritus pozdní doby bronzové v jižních Čechách, západních Čechách a v Horním Podunají

Archeologický ústav FF JU v Českých Budějovicích, 2011; 70 stran textu včetně příloh.

Petra Zajíčková si pro svou práci vybrala poměrně široké téma pohřebního ritu pozdní doby bronzové v oblasti, která zažívala v tomto období do značné míry podobný vývoj, přesto však v mnoha směrech diverzifikovaný. Autorka v rámci své bakalářské práce pracovala výhradně s literárními prameny, které se pokusila v co nejširší míře shromáždit, utřídit a zpracovat. Výsledkem pak mělo být vzájemné srovnání všech sledovaných regionů z hlediska pohřebního ritu i celého kulturně-chronologického vývoje.

Podíváme-li se na výsledek, je možné konstatovat, že práce má vcelku jasnou a přehlednou strukturu. Z obsahového hlediska bych za hlavní pozitivum viděl shromáždění hlavních poznatků k pohřebnímu ritu ve vybraných částech Bavorska a Rakouska. Naopak výhrady lze mít zejména v určité chronologické neukotvenosti, projevující se vzájemnou analýzou lokalit z různých období (zejména viz pozdněbronzové Nynice versus mladobronzové jihočeské lokality v Topělcích a Strakonících). Je jasné, že v jižních Čechách by pro stupeň Ha B nebylo co srovnávat, autorka však měla tyto chronologické rozdíly více zdůraznit.

Dílicí výhrady lze mít i vůči některým autorčiným konstatováním. Příkladem je věta (s. 43), že „Pro celou dobu popelnicových polí je typická uniformní forma pohřebního ritu v celé sledované oblasti. Sice existovaly regionální odchylky, ale ty byly nepatrné“; oproti Petře Zajíčkové bych neviděl situaci tak jednoznačně – ačkoliv je spalování mrtvých a jejich pohřbívání do plochých urnových hrobů v době popelnicových polí skutečně dominantní, existuje řada dalších hrobových forem – přežívající mohyly ve starších etapách popelnicových polí, jamkové hroby, hroby v kamenných konstrukcích (např. v Salcbursku) apod. Podobně též konstatování na s. 52: „Pohřební ritus byl pro všechny sledované oblasti jednotný, i když v jednotlivých regionech se objevují drobné odchylky, které se hlavně projevují v pozdní době bronzové“, lze zpochybnit: nejvíce rozdílu je přece shledáváno na počátku mladší doby bronzové, kdy se nejvíce projevují odlišné středobronzové tradice, a teprve postupně dochází k určité unifikaci. Věta na s. 52: „V sledovaných českých oblastech, převažují v mladší době bronzové žárové pohřby v mohylách“, je rovněž problematická – platí totiž jen pro západní Čechy, v jižních Čechách je poměr (zejména díky pohřebišti v Topělcích) obrácený, jak ostatně sama autorka uvádí na s. 22.

V přílohách najde čtenář několik tabulek, mapek, grafů a obrázků. Výhradu mám vůči tabulce č. 5 (datování jednotlivých stupňů), kde postrádám zdroj, odkud byla data čerpána. Např. přelom stupňů Ha B3/C1 je dnes ve střední Evropě obecně datován k roku 800, a nikoliv k r. 750, jak uvádí P. Zajíčková.

Autorka bohužel využívá poměrně málo české literatury, což je výrazně patrné např. v kapitole o dějinách bádání. Lepší, než neustále odkazovat na shrnující biografický slovník

od K. Sklenáře a na poslední syntézu doby bronzové, je citování původní literatury, byť je jasné, že ne všechny tituly jsou běžně studentům k dispozici. Výrazně pozitivněji hodnotím pasáže věnované dějinám bádání v Bavorsku a Horním Rakousku, které přinášejí poměrně ucelený přehled. Ani zde se však autorka nevyhnula některým pochybením (např. na s. 20 přeměnila paní dr. H. Ladenbauer-Orel na „Hanbauer-Orel“).

Práce je zatížena poměrně velkým množstvím gramatických chyb, překlepů (některé pak dávají i zcela jiný smysl dané větě: např. na s. 22 namísto „pohřebiště v Topělci“ uvedeno „pohřebiště v toulci“) i jazykově neobratných výrazů (např. s. 10: „v Německu se jedná o oblast jižního Německa“, s. 49: „V oblasti Regensburgu je bohatý na nálezy, ale ze stupňů Bz D a Ha A1 pochází poměrně málo nálezů“). Někde i vypadla část textu – viz např. s. 24 (poslední věta oddílu Západní Čechy). Je evidentní, že autorka psala práci na poslední chvíli a že neměla čas si jí po sobě přečíst, což je škoda.

Celkově je možné konstatovat, že Petra Zajíčková přistoupila ke své bakalářské práci zodpovědně, prokázala schopnost shromáždit a pracovat s odbornou literaturou domácí i zahraniční a vytěžit značné množství poznatků. Vzhledem k výše uvedeným výhradám pak navrhuji komisi klasifikovat práci Petry Zajíčkové stupněm velmi dobře.

V Českých Budějovicích dne 31. 8. 2011

Mgr. Ondřej Chvojka, Ph.D.

